

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor din 07.02.2024

În vigoare de la 12 februarie 2024

Consolidarea din data de 22 aprilie 2026 are la bază publicarea din Monitorul Oficial, Partea I nr. 120 din 12 februarie 2024 și include modificările aduse prin următoarele acte:

Ordinul Președintelui CNCD nr. 43/06.04.2026,

Ordinul Președintelui CNCD nr. 46/20.04.2026.

Ultimul amendament în 22 aprilie 2026.

TITLUL I

Preambul

Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările și completările ulterioare, este o reglementare specială care stabilește comportamentele considerate discriminatorii în viziunea legiuitorului și creează mecanismele prin care orice tip de discriminare poate fi sancționat și eliminat.

Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, transpune prevederile Directivei Consiliului 2000/43/CE privind aplicarea principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de origine rasială sau etnică, și prevederile Directivei Consiliului 2000/78/CE de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament, în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă.

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, denumit în continuare Consiliul, este autoritatea de stat în domeniul discriminării, autonomă, cu personalitate juridică, aflată sub control parlamentar, și totodată garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, în conformitate cu legislația internă în vigoare și cu documentele internaționale la care România este parte.

Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, sancționează contravențional orice deosebire, excludere, restricție sau preferință care are ca scop ori efect restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosinței ori exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale în domeniul politic, economic, social și cultural ori în orice alte domenii ale vieții publice, dacă deosebirea, excluderea, restricția sau preferința are la bază apartenența la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială, respectiv convingerile, sexul sau orientarea sexuală ori apartenența la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu.

Consiliul este responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în domeniul său de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării.

Colegiul director al Consiliului este organul colegial, deliberativ și decizional, responsabil pentru îndeplinirea atribuțiilor prevăzute de lege. Consiliul soluționează sesizările privind acte sau fapte de discriminare prin hotărâre a Colegiului director.

În temeiul art. III alin. (3) din Legea nr. 324/2006 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, Colegiul director al Consiliului adoptă prezenta Procedură internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, denumită în continuare procedură internă.

TITLUL II

Dispoziții generale

Art. 1. - Prezenta procedură internă reglementează modalitatea de soluționare a autosesizărilor și a petițiilor primite de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării.

Art. 2. - Competența de soluționare a autosesizărilor și a petițiilor privind acte sau fapte de discriminare revine Colegiului director al Consiliului.

Art. 3. - Principiile de soluționare a autosesizărilor și a petițiilor privind acte sau fapte de discriminare sunt:

- a) transparența procedurii;
- b) celeritatea;
- c) contradictorialitatea;
- d) asigurarea dreptului la apărare;
- e) protecția datelor personale;
- f) disponibilitatea.

TITLUL III

Dispoziții speciale de procedură

CAPITOLUL I

Părțile

Art. 4. - (1) Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, oferă protecție tuturor persoanelor, grupurilor și comunităților care se află pe teritoriul României împotriva oricăror forme de discriminare bazate pe orice criteriu.

(2) Orice persoană fizică sau juridică are obligația să respecte principiile egalității între cetățeni, excluderii privilegiilor și nediscriminării.

Art. 5. - (1) Petentul este persoana fizică sau juridică, după caz, care se consideră discriminată și sesizează Consiliul cu privire la săvârșirea faptei de discriminare împotriva sa.

(2) Persoana juridică este subiect al reglementării ca posibilă victimă a discriminării, urmând a se aprecia de la caz la caz această calitate, în funcție de situația de fapt incidentă, dacă diferența de tratament sesizată constituie discriminare în acord cu prevederile art. 3 coroborat cu art. 19 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 6. - Reclamatul este persoana împotriva căreia s-a formulat sesizarea cu privire la săvârșirea unei fapte de discriminare.

Art. 7. - (1) Persoana interesată este fie persoana care se consideră discriminată și sesizează Consiliul cu privire la săvârșirea unei fapte de discriminare împotriva sa, fie una dintre persoanele prevăzute la art. 8 alin. (1), (2) și (4).

(2) Persoana juridică poate fi protejată împotriva discriminării dacă este tratată inegal, pe baza încadrării membrilor săi în unul dintre criteriile prevăzute de lege.

(3) Persoanele care nu au exercițiul drepturilor pot fi parte în cauză dacă sunt reprezentate, asistate sau autorizate, potrivit legii.

Art. 8. - (1) Organizațiile neguvernamentale care au ca scop protecția drepturilor omului sau care au un interes legitim în combaterea discriminării au calitate procesuală activă în cazul în care discriminarea se manifestă în domeniul lor de activitate și prejudiciază o comunitate sau membrii unui grup de persoane.

(2) Organizațiile neguvernamentale pot reprezenta și persoane fizice.

(3) Pentru dovedirea calității procesuale active și a interesului acestora în fața Consiliului, organizațiile neguvernamentale prevăzute la alin. (1) au obligația să depună o copie a actului de înființare a acestora, de fiecare dată când formulează o petiție.

(4) Instituțiile publice care au atribuții în domeniul promovării și protecției drepturilor omului prin lege au calitate procesuală activă.

CAPITOLUL II Petițiile și autosesizările

SECȚIUNEA 1 Conținutul petiției

Art. 9. - (1) Prin petiție se înțelege cererea, reclamația, sesizarea sau propunerea formulată în scris și transmisă Consiliului printr-un mijloc legal (poștă, e-mail ori prin intermediul site-ului Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării) sau oral, prin notă de audiență.

(2) Petiția înaintată Consiliului se va depune în număr suficient de exemplare pentru comunicare.

(3) Dacă obligația prevăzută la alin. (2) nu este îndeplinită, respectiv părțile nu depun numărul suficient de exemplare pentru comunicare, șeful structurii asistență Colegiu director, prin consilierii/consilierii juridici desemnați în acest sens, sau un membru al Colegiului director poate dispune îndeplinirea din oficiu a acestei etape procedurale ori poate pune în sarcina părții îndeplinirea acestei obligații, pe cheltuiala sa, sub sancțiunea suspendării cauzei în acord cu prevederile art. 73.

(4) În cazul sesizării formulate pe cale orală se întocmește o notă scrisă care cuprinde elementele prevăzute la art. 11, precum și acordul petentului exprimat prin semnătură.

(5) Persoanele cu deficiențe vizuale sau locomotorii pot depune o petiție la sediul instituției sau telefonic prin întocmirea unei note scrise de către un consilier/consilier juridic desemnat în acest sens, petiția fiind semnată de persoana care a întocmit-o. Proba veridicității se realizează prin înregistrarea convorbirii cu mijloace audio și exprimarea acordului verbal de către petent.

Art. 10. - (1) Petiția poate fi formulată personal și în nume propriu sau prin reprezentant.

(2) Când petiția este formulată prin reprezentant, se va alătura înscrisul doveditor al calității deținute.

(3) Mandatarul avocat certifică el însuși copia de pe procura sa.

Art. 11. - (1) Petiția privind pretenziile actuale sau fapte de discriminare va cuprinde în mod obligatoriu următoarele elemente:

a) numele, domiciliul sau reședința părților, respectiv, pentru persoanele juridice, denumirea și sediul lor, cu excepția situației în care petentul nu dispune personal de datele persoanei reclamate și nici nu le poate obține. Dacă reclamatul are domiciliul sau reședința în străinătate se va preciza domiciliul procedural ales din România sau adresa de e-mail unde urmează să i se facă toate comunicările privind soluționarea petiției;

b) numele și calitatea celui care reprezintă partea, iar, în cazul reprezentării prin avocat, numele acestuia și sediul profesional;

c) obiectul petiției;

d) criteriul care stă la baza discriminării;

e) arătarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază petiția;

f) arătarea dovezilor pe care se sprijină fiecare capăt de cerere;

g) semnătura.

(2) Petiția poate fi completată cu noi capete de cerere până la primul termen de audiere, sub sancțiunea decăderii.

SECȚIUNEA a 2-a Clasarea petiției

Art. 12. - (1) Petițiile anonime transmise prin orice mijloc se vor clasa.

(2) Petițiile care nu întrunesc toate condițiile prevăzute la art. 11 se vor analiza în procedură de admisibilitate.

(3) În procedura de admisibilitate petentului i se pune în vedere completarea petiției cu elementele prevăzute la art. 11 în termen de 15 zile de la comunicare.

(4) În cazul în care petentul nu aduce precizările solicitate și nici Consiliul, în situația excepției prevăzute la art. 11 alin. (1) lit. a), nu poate obține datele respective, petiția se clasează.

(5) În cazul în care un petent adresează mai multe petiții cu obiect similar sau adiacent, acestea se vor conexe, urmând ca petentul să primească un singur răspuns cu referire la toate petițiile primite.

(6) Dacă ulterior emiterii hotărârii se primește o nouă petiție de la același petent, având același obiect, aceasta se clasează la numărul inițial, menționându-se faptul că s-a răspuns.

Art. 13. - (1) Petentul poate să renunțe la petiție fie verbal în ședința de audieri a Colegiului director, fie prin cerere scrisă.

(2) Decizia unilaterală de renunțare la petiție se consemnează în cadrul ședinței de deliberări a Colegiului director și se comunică prin hotărâre.

SECȚIUNEA a 3-a Autosesizarea

Art. 14. - Autosesizarea cu privire la orice situație, anunț sau eveniment în privința căruia există indicii rezonabile referitoare la existența unor fapte care presupun săvârșirea discriminării poate fi inițiată de oricare membru al Colegiului director prin întocmirea unei note de autosesizare motivate. Nota de autosesizare este aprobată cu votul majorității absolute a membrilor Colegiului director aflați în exercitarea mandatului, în cadrul ședinței de deliberări.

CAPITOLUL III

Citațiile și comunicarea actelor de procedură

Art. 15. - (1) Colegiul director al Consiliului dispune măsuri specifice în vederea constatării existenței discriminării, cu citarea obligatorie a părților. Procedura de citare este dispusă de șeful structurii asistență Colegiu director și se duce la îndeplinire prin consilierii/consilierii juridici desemnați în acest sens. Rezoluția privind stabilirea termenului de audiere, precum și citarea părților cade în competența șefului structurii asistență Colegiu director și se va consemna într-o fișă a dosarului.

(2) Citarea se poate face prin orice mijloc care asigură confirmarea primirii. Neprezentarea părților legal citate la ședința de audieri nu împiedică soluționarea sesizării.

(3) Comunicarea actelor de procedură se va face prin poștă cu scrisoare recomandată însoțită de dovada de primire sau prin alte mijloace care asigură transmiterea actului și confirmarea primirii acestuia.

Art. 16. - Citația va cuprinde:

a) numărul și data emiterii, numărul de înregistrare a petiției și al dosarului;

b) data și ora audierii;

c) locul audierii;

d) numele și calitatea părților;

e) ștampila instituției și semnătura consilierului/consilierului juridic desemnat în acest sens care a întocmit citația.

Art. 17. - Citația va fi transmisă părților cu cel puțin 10 zile înaintea termenului pentru ședința de audiere. Prin excepție, în cazuri urgente, notificarea de citare poate fi efectuată telefonic de către un consilier/consilier juridic desemnat în acest sens și se va consemna ulterior într-un proces-verbal.

Art. 18. - În cazul în care, din motive neimputabile Consiliului, procedura de citare nu este îndeplinită, șeful structurii asistență Colegiu director sau un membru al Colegiului director poate acorda un alt termen de citare.

Art. 19. - În situația în care actele de procedură nu pot fi înmânate din culpa exclusivă a părților, membrii Colegiului director prezenți la ședința de audieri pot dispune citarea prin publicitate la ușa/avizierul instituției, părțile prezente în cadrul ședinței având termenul în cunoștință.

TITLUL IV Procedura înainte de dezbatere

CAPITOLUL I Înregistrarea petițiilor

Art. 20. - (1) Petiția adresată Consiliului se înregistrează în registrul de corespondență al instituției și se repartizează structurii asistență Colegiu director pe baza rezoluției reprezentantului legal al Consiliului.

(2) Petiția sau, după caz, autosesizarea se constituie într-un dosar. Dosarului i se alocă un număr conform evidenței interne a structurii asistență Colegiu director.

(3) Actele de procedură emise se comunică în scris părților și conțin: numărul și data înregistrării petiției, numărul de dosar, numele părților din dosar, respectiv excepțiile invocate, unde este cazul.

(4) Dosarul cuprinde o fișă în care se specifică: numărul dosarului, părțile, obiectul, rezoluțiile șefului structurii asistență Colegiu director, precum și rezoluțiile dispuse de membrii Colegiului director în vederea îndeplinirii actelor de procedură. Filele dosarului se numerotează de către personalul Consiliului.

(5) Membrul Colegiului director, prin rezoluție, cu cel puțin 20 de zile înainte de termenul stabilit pentru audierea părților, verifică actele procedurale dispuse în dosar.

Art. 21. - Evidența dosarelor constituite este coordonată de șeful structurii asistență Colegiu director și de către persoane desemnate în acest sens.

Art. 22. - La primirea petiției, dacă se constată anumite omisiuni sau date incomplete, șeful structurii asistență Colegiu director, prin consilierii/consilierii juridici desemnați în acest sens, dispune completarea acesteia în termen de 15 zile de către petent. În cazul în care petiția nu se completează cu elementele solicitate, se clasează conform art. 12 alin. (4).

CAPITOLUL II Redirecționarea petițiilor

Art. 23. - (1) În situația în care din analiza aspectelor semnalate rezultă faptul că petiția a fost greșit îndreptată către Consiliu, prin identificarea unor aspecte ce pot fi analizate de alte autorități sau instituții publice care au atribuții legale privind soluționarea aspectelor sesizate, șeful structurii asistență Colegiu director dispune prin rezoluție redirecționarea petiției către entitatea competentă în termen de 5 zile de la data înregistrării. Această decizie este comunicată petentului.

(2) În cazul în care petiția este redirecționată către instituția/autoritatea competentă, aceasta este transmisă în original. În cadrul structurii asistență Colegiu director se păstrează dovada înregistrării petiției în copie, alături de adresa întocmită în vederea redirecționării.

CAPITOLUL III Excepțiile de inadmisibilitate

SECȚIUNEA 1 Tardivitatea introducerii petiției

Art. 24. - Persoana care se consideră discriminată poate sesiza Consiliul în termen de un an de la data săvârșirii faptei sau de la data la care putea să ia cunoștință de săvârșirea ei.

Art. 25. - Șeful structurii asistență Colegiu director, prin consilierii/consilierii juridici desemnați în acest sens, precum și membrii Colegiului director pot invoca din oficiu excepția tardivității introducerii petiției când, în mod vădit, constată depășirea termenului de un an de la data săvârșirii faptei sau de la data la care petentul ori persoana interesată putea să ia cunoștință de săvârșirea ei.

Art. 26. - Excepția de tardivitate a introducerii petiției poate fi invocată de reclamat sau de membrii Colegiului director în cursul soluționării petiției, sub condiția prevăzută la art. 27.

Art. 27. - Excepția de tardivitate a introducerii petiției se pune în dezbaterea părților pentru respectarea principiului contradictorialității.

Art. 28. - Consiliul soluționează excepția de tardivitate a introducerii petiției prin hotărâre a Colegiului director.

SECȚIUNEA a 2-a

Vădita necompetență

Art. 29. - Șeful structurii asistență Colegiu director, prin consilierii/consilierii juridici desemnați în acest sens, precum și membrii Colegiului director pot invoca din oficiu excepția de vădită necompetență când constată că petiția formulată nu este de competența Consiliului, potrivit prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 30. - Excepția de necompetență poate fi invocată de reclamat sau de membrii Colegiului director și în cursul soluționării petiției, sub condiția prevăzută la art. 31.

Art. 31. - (1) Excepția de vădită necompetență se pune în dezbateră părților pentru respectarea principiului contradictorialității.

(2) În situații excepționale, vădita necompetență se pune în dezbateră, în scris, petentului, însă fără a acorda un termen de citare dacă nu este posibilă prezentarea părților, dar cu posibilitatea depunerii de către petent a unui punct de vedere în termen de 10 zile.

Art. 32. - Consiliul soluționează excepția de vădită necompetență prin hotărâre a Colegiului director.

SECȚIUNEA a 3-a

Obiect vădit nefondat sau lipsă de obiect

Art. 33. - Șeful structurii asistență Colegiu director, prin consilierii/consilierii juridici desemnați în acest sens, precum și membrii Colegiului director pot invoca din oficiu excepția lipsei obiectului petiției când constată că obiectul petiției este în mod vădit nefondat, raportat la domeniul de aplicare a prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 34. - Excepția obiectului vădit nefondat sau a lipsei obiectului petiției se pune în dezbateră părților cu respectarea principiului contradictorialității.

Art. 35. - Consiliul soluționează excepția prin hotărâre a Colegiului director.

CAPITOLUL IV

Punctul de vedere al reclamatului

Art. 36. - (1) Reclamatului i se comunică un exemplar al petiției, precizându-i-se că poate depune la dosar un punct de vedere cu cel târziu 5 zile înainte de termenul acordat pentru formularea apărării cu privire la obiectul petiției. Punctul de vedere și probatoriul propus se vor depune în număr suficient de exemplare pentru comunicare.

(2) Punctul de vedere al reclamatului va cuprinde:

a) numele, codul numeric personal, domiciliul și reședința ori, pentru persoane juridice, denumirea, sediul și datele de identificare. Dacă reclamatul locuiește în străinătate, acesta va indica domiciliul procedural ales în România unde urmează să i se facă toate comunicările ce decurg din soluționarea petiției;

b) numele și calitatea celui care reprezintă partea, iar în cazul reprezentării prin avocat, numele acestuia și sediul profesional;

c) excepțiile de procedură pe care reclamatul le ridică;

d) răspunsul la toate capetele de fapt și de drept ale petiției;

e) dovezile cu care se apără împotriva fiecărui capăt de cerere. În situația în care partea reclamată solicită proba cu martori, Consiliul va fi înștiințat în scris cu cel puțin 5 zile înainte de termenul de audieri stabilit. În cazul în care proba va fi admisă, reclamatul se va obliga să aducă martorii la termenul de audieri stabilit sau, după caz, Colegiul director va acorda ulterior un alt termen pentru audierea acestora;

f) semnătura.

TITLUL V Soluționarea dosarelor

CAPITOLUL I Dispoziții generale

Art. 37. - (1) Pe durata soluționării petițiilor, activitățile de comunicare a actelor de procedură și de pregătire a dosarelor în vederea susținerii ședinței de deliberări a Colegiului director vor fi îndeplinite de către funcționarii publici desemnați de către șeful structurii asistență Colegiu director.

(2) Membrii Colegiului director vor audia părțile din dosar, fiind asistați în derularea acestei activități de către funcționarii publici desemnați de șeful structurii asistență Colegiu director.

(3) Membrii Colegiului director pot dispune obținerea de date și informații suplimentare necesare soluționării petiției și pot solicita în cadrul ședinței de audieri opinii de specialitate instituțiilor publice ori private, autorităților de stat sau oricăror alte entități juridice cu arie de competență sau conexă, care pot oferi un punct de vedere pertinent și specific domeniului vizat de obiectul petiției.

(4) În procedura de soluționare a dosarului se asigură respectarea confidențialității datelor cu caracter personal.

Art. 38. - Membrii Colegiului director depun toate diligențele în vederea soluționării petițiilor în ședințele de deliberări.

CAPITOLUL II Investigarea actelor sau faptelor de discriminare

SECȚIUNEA 1 Declanșarea investigației

Art. 39. - (1) Șeful structurii asistență Colegiu director sau membrii Colegiului director pot dispune prin rezoluție acțiunea de investigare, dacă este cazul, după analiza petiției și a mijloacelor de probă anexate, cu aprobarea prealabilă a reprezentantului legal al Consiliului.

(2) Rezoluția va cuprinde obiectivele care urmează a fi investigate, locul unde se desfășoară investigația, modalitatea de desfășurare și termenul până la care se realizează investigația.

Art. 40. - (1) Acțiunea de investigare se va desfășura la sediul instituției sau în alt loc stabilit.

(2) Investigarea obiectivelor stabilite în urma studierii dosarului se poate realiza în baza rezoluției șefului structurii asistență Colegiu director prin una dintre următoarele căi:

- a) cu înștiințarea prealabilă a persoanei/persoanelor ce urmează a fi verificată/verificate;
- b) inopinat.

Art. 41. - (1) Acțiunea de investigare se va efectua de echipe formate din cel puțin două persoane.

(2) Echipa de investigare este compusă din personalul desemnat de șeful structurii asistență Colegiu director din cadrul Consiliului. Membrii Colegiului director pot face parte din echipa de investigare, caz în care se vor abține de la vot în respectiva speță.

Art. 42. - La cererea agenților constatatori, reprezentanții legali ai autorităților și instituțiilor publice și ai operatorilor economici supuși controlului, precum și persoanele fizice sunt obligați, sub sancțiunea prevăzută la art. 26 alin. (6) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în condițiile legii:

- a) să pună la dispoziție orice act care ar putea ajuta la clarificarea obiectivului controlului;
- b) să ofere informații și explicații verbale și, după caz, în scris în legătură cu problemele care formează obiectul controlului;
- c) să elibereze în copii documentele solicitate;
- d) să asigure sprijinul și condițiile necesare bunei desfășurări a controlului și să își dea concursul pentru clarificarea constatărilor.

SECȚIUNEA a 2-a

Raportul de investigație

Art. 43. - (1) În termen de 5 zile de la data finalizării acțiunii de investigare, unul dintre membrii echipei de investigare desemnat de șeful structurii asistență Colegiu director întocmește în scris raportul de investigație.

(2) Raportul va fi semnat de fiecare membru al echipei de investigare și se va depune la dosarul constituit. Raportul de investigație poate fi comunicat părților, la cererea acestora. Consiliul poate refuza motivat comunicarea raportului în situația în care există motive temeinice, printr-o încheiere interlocutorie în ședința de deliberări.

(3) Raportul va cuprinde în detaliu etapele parcurse, operațiunile desfășurate, precum și constatările la fața locului.

CAPITOLUL III

Audieri și dezbateri

Art. 44. - (1) Ședințele de audieri nu au caracter public. Membrii Colegiului director care participă la ședința de audieri pot aprecia, de la caz la caz, dacă este justificată participarea unei terțe persoane.

(2) Odată cu citația se va comunica reclamatului un exemplar al petiției, precizându-i-se totodată să depună punctul său de vedere cu cel târziu 5 zile înainte de termenul stabilit de citare, în numărul suficient de exemplare pentru comunicare.

(3) Primul termen de ședință va fi stabilit astfel încât, de la data primirii citației, reclamatul să aibă la dispoziție cel puțin 10 zile pentru a-și pregăti apărarea.

(4) Dacă reclamatul are reședința sau domiciliul în străinătate, se va putea fixa un termen mai îndelungat.

Art. 45. - (1) Ședințele de audieri se desfășoară în prezența a cel puțin 2 membri ai Colegiului director care vor fi asistați de personalul desemnat de șeful structurii asistență Colegiu director.

(2) Membrii Colegiului director care vor participa la ședința de audieri pot amâna soluționarea petiției și pot dispune refacerea procedurii de citare prin rezoluție ori de câte ori constată că părțile nu au fost legal citate.

(3) Ședința de audieri va fi condusă de un membru al Colegiului director în calitate de președinte de ședință. Fiecare membru al Colegiului director, prin rotație, va avea calitatea de președinte de ședință.

Art. 46. - (1) În ședințele de audieri ale Colegiului director părțile vor putea fi asistate ori reprezentate. Calitatea de reprezentant trebuie dovedită conform dispozițiilor de drept comun.

(2) La solicitarea părților, în ședințele de audieri pot participa martori sau experți, după încuviințarea acestora de către membrii Colegiului director participanți la ședință.

(3) Dezbaterile și declarațiile părților sunt înregistrate cu mijloace tehnice audio în ședința audieri. La cererea părților, se poate elibera o copie a înregistrării.

Art. 47. - (1) Participanții la ședințele de audieri sunt obligați să aibă un comportament decent.

(2) Membrii Colegiului director prezenți la ședință pot chema la ordine orice persoană care tulbură desfășurarea ședinței de audiere. Dacă această solicitare rămâne fără rezultat, președintele de ședință poate obliga persoana respectivă să părăsească sala sau poate opri ședința de audieri.

Art. 48. - (1) Șeful structurii asistență Colegiu director dispune pentru fiecare ședință întocmirea listei cu dosarele fixate pentru audierile din ziua respectivă, respectiv afișarea listei la sediul instituției cu cel puțin o zi înainte de începerea ședinței.

(2) Dosarele declarate urgente se vor audia înaintea celorlalte.

(3) Părțile pot cere schimbarea ordinii de audiere, dacă părțile care au dosare programate înaintea lor nu se împotrivesc.

Art. 49. - (1) Președintele de ședință deschide, suspendă și ridică ședința de audieri.

(2) Se dă cuvântul întâi petentului și apoi reclamatului.

(3) În caz de nevoie, se poate da cuvântul de mai multe ori părților, punându-li-se în vedere, dacă este cazul, să se rezume la obiectul petiției.

Art. 50. - În cazul în care părțile nu sunt reprezentate sau asistate de avocat, se pune în vedere acestora la termenul citat să prezinte excepțiile, dovezile și toate mijloacele de apărare. La cerere,

președintele de ședință poate acorda un nou termen pentru pregătirea apărării și depunerea de completări la punctul de vedere inițial.

Art. 51. - (1) Părțile au îndatorirea să îndeplinească actele de procedură în condițiile, ordinea și termenele stabilite de prezenta procedură internă, să își exercite drepturile procedurale, precum și să își probeze pretențiile și apărările, în condițiile art. 20 alin. (6) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Părților le vor fi prezentate drepturile și obligațiile ce le revin în raport cu calitatea deținută, precum și posibilitatea medierii prin soluționare pe cale amiabilă a diferendelor, conform prevederilor legii speciale.

(3) Cu privire la situația de fapt și motivarea în drept pe care părțile le invocă în susținerea pretențiilor și apărărilor lor, membrii Colegiului director pot cere acestora să prezinte explicații, oral sau în scris, precum și să pună în dezbaterea lor orice împrejurări de fapt ori de drept, chiar dacă nu sunt menționate în petiție sau în punctul de vedere al reclamatului. Președintele de ședință poate acorda un termen părților pentru a depune note scrise care să cuprindă susținerile din ședința de audieri.

(4) Membrii Colegiului director vor putea dispune administrarea probelor pe care le consideră necesare, chiar dacă părțile se împotrivesc.

(5) În toate cazurile, membrii Colegiului director care participă la ședința de audieri pun în dezbatere excepțiile invocate și capetele de cerere care rezultă din obiectul petiției, respectiv din audieri.

Art. 52. - Membrii Colegiului director ori părțile pot pune întrebări martorilor sau experților, după caz. Părțile își pot adresa reciproc întrebări doar cu acordul președintelui de ședință.

Art. 53. - Membrii Colegiului director pot acorda părților un termen pentru a depune noi dovezi. În acest caz se dispune comunicarea noilor dovezi către partea adversă, în vederea formulării apărării.

Art. 54. - Dacă partea ori martorul nu cunoaște limba română, se va folosi un traducător autorizat sau, în lipsă, o persoană de încredere. Prezența traducătorului autorizat este asigurată de părți.

Art. 55. - În situația în care persoana care urmează să fie audiată are deficiențe de vorbire sau de auz și nu poate fi înțeleasă sau nu poate comunica oral, va răspunde în scris. Dacă aceasta are nevoie de asistență de specialitate, se va folosi un interpret, asigurată de Consiliu, în baza unei solicitări prealabile.

Art. 56. - După închiderea dezbaterilor se poate acorda părților un termen de maximum 15 zile pentru a depune concluzii scrise într-un singur exemplar. Concluziile scrise reprezintă ultimul act de procedură și nu se comunică părților.

Art. 57. - Dacă la termenul fixat pentru audiere se înfățișează numai una dintre părți, excepțiile și apărările părții care lipsește vor fi primite în scris, Colegiul director urmând a se pronunța pe baza dovezilor administrate.

Art. 58. - (1) În cazul în care membrii Colegiului director dispun în cadrul ședinței de audieri un nou termen de citare, părțile prezente în ședință primesc termenul în cunoștință.

(2) Termenul luat în cunoștință sau pentru care au fost trimise citațiile nu poate fi preschimbat decât pentru motive temeinice și cu citarea părților. Citarea acestora se face într-un termen scurt.

Art. 59. - Amânarea dosarului cu acordul părților se poate admite o singură dată în cursul soluționării.

Art. 60. - Se poate acorda un nou termen pentru lipsa de apărare doar în condițiile în care aceasta este temeinic motivată.

Art. 61. - (1) Părțile pot să solicite oral sau în scris recuzarea unui membru al Colegiului director, arătând motivele și probele care stau la baza cererii.

(2) În cazul în care pe parcursul dezbaterilor se solicită recuzarea unui membru al Colegiului director, aceasta se soluționează printr-o încheiere interlocutorie în ședința de deliberări a Colegiului director, care se va înregistra într-un registru distinct.

(3) Membrul Colegiului director poate solicita o abținere, arătând motivele care stau la baza cererii. Cererea de abținere se soluționează de Colegiul director.

CAPITOLUL IV

Excepțiile de procedură

Art. 62. - (1) Colegiul director se va pronunța cu prioritate asupra excepțiilor de procedură și de fond care nu mai implică analiza.

(2) Excepțiile vor putea fi unite cu fondul dacă, pentru soluționarea acestora, este nevoie să se administreze dovezi în legătură cu soluționarea în fond a petiției.

Art. 63. - (1) În situația în care în fața Colegiului director se pune în discuție competența acestuia, se va indica instituția sau autoritatea competentă.

(2) Dacă este nevoie să se administreze dovezi în legătură cu soluționarea pe fond a petiției, excepția va fi unită cu fondul.

(3) Colegiul director va trece la soluționarea pe fond a petiției, cel nemulțumit putând ataca hotărârea asupra fondului la instanța de contencios administrativ, potrivit legii.

Art. 64. - (1) Când pe parcursul soluționării petiției Colegiul director constată lipsa capacității procesuale de folosință a uneia dintre părți, se poate da un termen pentru împlinirea acestor lipsuri și formularea de apărări în raport cu excepția lipsei capacității procesuale de folosință.

(2) În situația neîndeplinirii obligațiilor prevăzute la alin. (1), Colegiul director urmează a soluționa excepția pe baza dovezilor administrate, prin hotărâre a Colegiului director.

CAPITOLUL V

Conexarea dosarelor

Art. 65. - (1) Părțile vor putea cere conexarea mai multor dosare aflate spre soluționare la Colegiul director și în care sunt aceleași părți reclamate sau chiar împreună cu alte părți reclamate și ale căror obiect și cauză au între ele o strânsă legătură.

(2) Șeful structurii asistență Colegiu director sau un membru al Colegiului director poate supune votului membrilor Colegiului director aflați în exercitarea mandatului conexarea dosarelor, cu respectarea condițiilor prevăzute la alin. (1), chiar dacă părțile nu au solicitat acest lucru. Decizia Colegiului director se consemnează într-o încheiere interlocutorie.

(3) Conexarea se va face la primul dosar înregistrat.

Art. 66. - Dosarele conexate pot fi disjuse în orice stadiu al soluționării, dacă membrii Colegiului director consideră că numai unul dintre ele este în stadiul avansat care permite soluționarea acestuia în ședința de deliberări a Colegiului director.

CAPITOLUL VI

Ne bis in idem (Nu de două ori în aceeași cauză)

Art. 67. - (1) Nicio persoană nu poate fi sancționată pentru săvârșirea unei fapte contravenționale atunci când față de acea persoană s-a pronunțat anterior o hotărâre a Colegiului director cu privire la aceeași faptă, chiar și sub altă încadrare juridică.

(2) În cazul petițiilor depuse cu același obiect și aceeași parte reclamată se menține prima hotărâre adoptată.

(3) În cazul în care s-a hotărât de către Colegiul director aplicarea unei sancțiuni contravenționale se menționează respectarea alin. (1).

CAPITOLUL VII

Administrarea probelor

SECȚIUNEA 1

Dispoziții generale

Art. 68. - (1) În fața Colegiului director se poate invoca orice mijloc de probă, inclusiv înregistrări audio și video sau date statistice. Toate înscrisurile se depun exclusiv în limba română.

(2) În situația în care înscrisurile sunt redactate într-o limbă străină, acestea se depun în copie certificată și trebuie însoțite de traducerea legalizată efectuată de un traducător autorizat. În cazul în care nu există un traducător autorizat pentru limba în care sunt redactate înscrisurile în cauză, se

pot folosi traducerile realizate de persoane de încredere cunoscătoare ale respectivei limbi, în condițiile legii speciale.

(3) În cazul în care proba se face prin înscrisuri, se vor alătura la dosar atâtea copii câte părți sunt sub sancțiunea suspendării cauzei.

(4) În cazul în care probele sunt înaintate de partea interesată pe dispozitive de stocare a informației în format digital de tip stick USB sau CD/DVD, partea se va asigura să înainteze dispozitivele într-un număr suficient pentru comunicare celorlalte părți și însoțite de un transcript, indicând momentul la care părțile se raportează, sub sancțiunea suspendării cauzei.

(5) Dacă înscrisurile sunt întocmite în limbi străine, se vor respecta prevederile alin. (2).

Art. 69. - La solicitarea membrilor Colegiului director în calitate de agenți constatatori, părțile au obligația, în condițiile legii:

- a) să pună la dispoziție orice act care ar putea ajuta la clarificarea obiectului petiției;
- b) să dea informații și explicații verbale și în scris, după caz, în legătură cu problemele care formează obiectul petiției;
- c) să elibereze copiile documentelor solicitate în suficiente exemplare.

Art. 70. - (1) Colegiul director poate admite orice probe dacă se consideră că ele pot să conducă la soluționarea dosarului.

(2) Probele vor fi administrate înainte de începerea dezbaterilor asupra fondului.

(3) Dovada și dovada contrarie vor fi administrate pe cât posibil în același timp.

SECȚIUNEA a 2-a

Sarcina probei

Art. 71. - (1) Petentul, respectiv persoana interesată are obligația să dovedească existența unor fapte care permit presupunerea existenței unei discriminări directe sau indirecte.

(2) Petițiile care nu sunt însoțite de nicio probă utilă, necesară, concludentă și pertinentă se clasează în procedură de admisibilitate. Simplele acuzații nu constituie un mijloc probator.

(3) Persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea însoțită de probe îi revine sarcina de a dovedi că nu a avut loc o încălcare a principiului egalității de tratament.

(4) Dacă se dovedește încălcarea dispozițiilor art. 26 alin. (5) din Ordonanța Guvernului 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Colegiul director poate aplica în cadrul ședinței de deliberări, prin hotărâre, sancțiunea prevăzută la art. 26 alin. (6) din același act normativ.

SECȚIUNEA a 3-a

Suspendarea soluționării petițiilor

Art. 72. - (1) În situația în care s-a depus la organele competente o plângere penală cu privire la aceleași fapte cu care a fost sesizat Consiliul, la solicitarea autorităților competente sau din oficiu, reprezentantul legal al Consiliului dispune prin rezoluție suspendarea soluționării petiției.

(2) Suspendarea va dăinui până la momentul la care hotărârea pronunțată în cauza care a determinat suspendarea a rămas definitivă.

Art. 73. - Șeful structurii asistență Colegiu director, printr-un consilier/consilier juridic desemnat în acest sens, sau un membru al Colegiului director poate solicita depunerea unui număr suficient de exemplare ale petiției, ale punctului de vedere, ale anexelor sau ale oricărui mijloc de probă în termen de 15 zile de la înștiințare. Dacă această solicitare nu este îndeplinită, cauza se suspendă până la complinirea dispusă.

SECȚIUNEA a 4-a

Perimarea

Art. 74. - Se perimă de drept, chiar împotriva incapabililor, petiția sau sesizarea rămasă în nelucrare din motive imputabile petentului/petenților timp de 6 luni. Perimarea se soluționează prin hotărâre a Colegiului director.

SECȚIUNEA a 5-a

Reanalizarea petiției la cererea instanțelor de judecată

Art. 75. - (1) În cazul în care instanțele de contencios administrativ investite cu soluționarea acțiunii în anularea unei hotărâri emise de Colegiul director hotărăsc reanalizarea petiției, Direcția juridică din cadrul Consiliului înaintează dosarul către structura asistență Colegiu director, unde se înregistrează cu numărul de dosar alocat inițial, la care se adaugă simbolul "***".

(2) În cazul în care se constată că nu au fost formulate apărări pe fond ori existența unor vicii în procedura de citare, șeful structurii asistență Colegiu director, prin consilierii/consilierii juridici desemnați în acest sens, dispune recitarea în cauză.

(3) În cazul în care se constată că procedura a fost legal îndeplinită, iar apărărilor au fost depuse și pe fondul cauzei, procedura de recitare nu va mai fi reluată, ci se va proceda conform dispozițiilor dispuse de instanța de contencios administrativ, respectiv la reanalizarea petiției în ședința de deliberări prin emiterea unei noi hotărâri.

TITLUL VI

Hotărârile de soluționare a petițiilor și sesizărilor

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

SECȚIUNEA 1

Prevederi generale

Art. 76. - Consiliul soluționează petițiile și autosesizările prin hotărâri ale Colegiului director în cadrul ședințelor de deliberări, cu votul majorității absolute a membrilor aflați în exercitarea mandatului.

Consiliul soluționează petițiile și autosesizările prin hotărâri ale Colegiului director în cadrul ședințelor de deliberări, cu votul majorității absolute a membrilor aflați în exercitarea mandatului.

Art. 77. - Ședințele de deliberări sunt convocate de președinte sau, după caz, de majoritatea absolută a membrilor Colegiului director și se desfășoară în secret, la sediul instituției, în prezența majorității absolute a membrilor aflați în exercitarea mandatului.

Art. 78. - În situații excepționale, desfășurarea ședințelor de deliberări poate avea loc în sistem online sau hibrid.

Art. 79. - În cazul în care majoritatea absolută a voturilor nu este întrunită, soluționarea cauzei se amână pentru o ședință ulterioară.

Art. 80. - (1) Hotărârea Colegiului director de soluționare a unei sesizări se adoptă într-un termen de 90 de zile și va cuprinde: numele membrilor Colegiului director care au emis hotărârea, numele, domiciliul sau reședința părților, obiectul sesizării și susținerile părților, descrierea faptei de discriminare, motivele de fapt și de drept care au stat la baza hotărârii Colegiului director, soluția adoptată și, după caz, sancțiunea dispusă, modalitatea de plată a amenzii, dacă este cazul, respectiv calea de atac și termenul în care aceasta se poate exercita.

(2) Hotărârea se comunică părților într-un termen de 30 de zile de la adoptare și produce efecte de la data comunicării. În situația în care procedura de comunicare a hotărârii nu poate fi îndeplinită după două încercări consecutive, din culpa exclusivă a părților, aceasta se consideră a fi îndeplinită prin afișarea la avizierul instituției. Procedura se socotește îndeplinită în a 15-a zi de la afișare și se încheie printr-un proces-verbal de către consilierul/consilierul juridic desemnat în acest sens.

(3) Termenele prevăzute la alin. (1) și (2) nu au un caracter imperativ, acestea pot varia în funcție de specificul și complexitatea fiecărui dosar aflat în curs de soluționare, precum și de alte circumstanțe exterioare cauzei (cum ar fi și fără a se limita la acestea: volumul de petiții și sesizări aflate pe rolul Consiliului, resursa umană alocată acestei activități existentă în cadrul instituției).

Art. 81. - Opiniile concurente sau separate se consemnează în ședința Colegiului director.

Art. 82. - Prin hotărârea adoptată, Colegiul director poate dispune includerea unei recomandări cu caracter de îndrumare, fără forță juridică obligatorie, în vederea preîntâmpinării încălcării principiului nediscriminării.

SECȚIUNEA a 2-a

Hotărârile care consfințesc înțelegerea amiabilă a părților

Art. 83. - (1) Părțile se pot prezenta pe tot cursul soluționării petiției pentru a cere să se adopte o hotărâre care să consfințească înțelegerea amiabilă.

(2) Părțile pot solicita și în scris Colegiului director să ia act de împăcarea lor, fără a se prezenta la termen.

(3) Înțelegerea amiabilă va fi comunicată în scris și va fi cuprinsă în hotărârea Colegiului director.

SECȚIUNEA a 3-a

Îndreptarea, lămurirea și completarea hotărârii

Art. 84. - Erorile sau omisiunile cu privire la numele, calitatea și susținerile părților sau cele de calcul, precum și orice alte erori materiale din hotărâri pot fi îndreptate din oficiu sau la cerere, în ședința de deliberări, și se consemnează prin hotărâre a Colegiului director.

CAPITOLUL II

Căile de atac

Art. 85. - (1) Hotărârea Colegiului director poate fi atacată la instanța de contencios administrativ în termen de 15 zile de la data comunicării hotărârii.

(2) Hotărârile care nu sunt atacate în termenul de 15 zile constituie de drept titlu executoriu.

TITLUL VII

Dispoziții finale

Art. 86. - Dosarele aflate în curs de soluționare la data intrării în vigoare a prezentei proceduri vor fi finalizate din punct de vedere administrativ conform prezentei proceduri.

Art. 87. - Prezenta procedură internă este adoptată de Colegiul director, aprobată prin ordin al președintelui Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 88. - Prezenta procedură internă se completează cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.